

תצוגת חתונות בוונציה

ונציה היא גיהנום על פני המים, בזאת נוכחתי מהרגע הראשון שהגעתי אליה. היא נפלאה כלילה, ומלוכלכת מאד ביום. והיא כולה קיימת אך ורק בשביל דבר אחד — לפשוט את עורם של התיירים. חוץ מזה אין לעיר הגדולה הזאת, המונה כארבע מאות אלף תושבים, כל מקור-פרנסה אחר, והיא בדרך כלל עיר ענייה.

כמוכן שרק בדרך כלל. פעם בשנה, בי עונת-התיירות, מתעוררים בוונציה מתרי דמתם ומכנינם כל מה שיש להכין. מצד צחים את הגונדולות, שותים ביצים כדי לרכך את מיתרי-הקול, מעלים את המחירים מעלה מעלה, מקשטים את החנויות ומחכים לתיירים. והם באים, ברבבות ובמאות אלפים. בוונציה המסכנים נבלעים בתוך זרם התיירים העכור השוטף בין התעלות ואמות המים אל סאן מארקו, להצטלם עם היונים, עד שבקושי אפשר להכיר אותם.

ונציה כולה היא בית מסחר אחד, כולה חנויות. ומה אין בחנויות? יש בהן הכל, מחוץ עד שרוך-נעל, וביחוד כלי זכוכית, — תוצרתו המפוארת והמפורסמת של האי מוראנו, מקום מושבם של אמני-הזכוכית מזה דוריות. התייר, היוצא מבית-המלון אל סאן-מארקו, עובר בסימטאות הצרות והעתיקות, מטפס בגשרים העתיקים והמקומי רים, נוטף זיעה וכולו השתאות למראה ה' שפע המתגלה לעיניו. הוא משאיר את כל כספו בחנויות הללו, המסודרות להפליא ו' נוקבות חורים בארנק במחי אחד.

הכל ציורי, הכל מקושט וחיגיגי. הגונדור ליירים חובשים כובעיקש רחבים עם סרט צבעוני, ובחנויות מוכרים כובעים כאלה ל' כל תייר הרוצה להידמות לגונדוליר. כל החנויות נעשית במים, ואין דבר מייגע מזה. יש להם מין אוטובוסים מימיים, סירות מנוע כבדות הנקראות אפורטו, ובהן אתה מוציא את נשמתך עד שאתה מגיע לאן שהוא. אבל

לאחר הביקור ברומא, עיר-הנוצח. הגיעו עמוס ק'אן וחברו. מלכיאל טמיר. לוונציה, עיר-ההווה. הפסטיבלים, התערוכות מ'רוצייה-הסירות - והתעלות האזוהמות. היתה זאת עיר אשר מאמציה התרכזו מסביב לנוקדה אחת: הורקת כיסי התיירים

לבוני-ונציה יש זמן, וכפי שהסביר לי אחד מהם — הם התרגלו במשך הדורות לאי טיות הזאת, ובעצם לאן יש להם למהר? תמהני כמה דורות עברו עד שהסתגל הוא.

עיר של חערוכות

אתה נכנס לואפורטו, אומר שברצונך לה' גיע לסאן-מארקו. הונציאני אומר לך שהגעת למקום הנכון. אתה נוסע שעה, ומתברר לך שלא תגיע לסאן-מארקו, אבל אין את מי לקלל. אתה יורד, שואל על תחנת וא' פורטו לסאן מארקו, מבטיחים לך שהפעם הגעת למקום הנכון, לוקחים ממך את ה' כסף, ושוב לא הגעת. הם פשוט אינם יודעים להגיד "לא".

ונציה מלאה תערוכות. תערוכת הביינלה, פסטיבל-הקולנוע, פסטיבל למוסיקה בת זמ' ננו, תערוכת מצרי-הזכוכית של מוראנו, תערוכת אמנות-סין, תערוכת סלואדור דאלי, תערוכת קיריקו, ומירוץ הרגאטה המסורתי. חוץ מזה עומדים לרשותך כמה עשרות מוזי' אוניס. בחר באשר תבחר.

על הביינלה כבר כתבו וארדון שלנו, מנהל בצלאל קיבל שם פרס. לפי דעתי הפרס מגיע לו, אבל אינני יודע מדוע. הביתן ה' ישראלי הוא אחד הגרועים ביותר, ובזאת קל להיווכח מתוך השוואה. בדרך כלל, לאחר סיווח בכל הביינלים, אתה מגיע למקנה העגומה שהאמנים בעולם, ובמיוחד הצעירים, איבדו כל זכר לאישיות, לביטוי עצמי מקי' רי ולצבע וקולי. הציורים השחודיים החדשים דומים בדיוק לאבסטרקטים של כהנא שלנו. ואלה של כהנא דומים בדיוק לאלה הצרפ' תים, והצרפתים הצעירים דומים בדיוק ל' אמריקאים, לאנגלים, ולכל צייר וצייר תחת השמש בשנת 1954. חן חן לפיקאסו, מטיס, בראק ודריין, לחואן מירו ולעוד כמה גור' לים על ששלחו את תמונותיהם. זה הציל קצת את המצב. ולאחר שראינו את כל זה, אפשר בלב שקט לקבוע שהביתן הישראלי הוא מהגרועים. ישנם בארץ כמה ציירים טובים ומקוריים, שאינם רודפי-פרסומה, אלא אמנים בראש וראשונה, ובציוריהם אתה מר' גיש אמת, רואה קצת יופי ומבחין שאמנותם צמחה על קרקע ישראל. אני יכול להזכיר שמות, כמו לובין, פלדי, גוטמן. איש מהם לא השתתף בביינלה. אינני מבין מדוע דן בן אמוץ לא שלח לשם תמונה, נקווה ש' יתקן את המעוות בפעם הבאה. הביינלים המוצלחים ביותר הם אלה של הודו וויאט' נאם. שם ראיתי אמנות מקורית, עממית, שהושפעה מהמערב, אך לא יתר על המידה. קינאתי בהם.

צבעוניות, פלסטיקות שקיפות

הלכתי לראות את תערוכת-הזכוכית. בני' ונציה הזרזים הזמינו את גדולי-האמנים בי' עולם לתת להם מרשמים לכלי-זכוכית. נענו פיקאסו, שמאס כנראה בקרמיקה והחליט לנסות את כחו בזכוכית, סלואדור דאלי, הרנאן לג'ר, ועוד מה גדולים וקטנים. על הקירות תלויים הרישומים, ובהם הוראות מפורטות לאמני-הזכוכית, ומעל האיציטבות ניבט אליך הביצוע המפליא בטיבו, ביפיו ובדייקנותו. פיקאסו מציג את הקנטאורים והשחורים הנצחיים שלו, וכל השאר מציגים את הכלים הנאים והדמיוניים ביותר העולים על הדעת. יש יופי מיוחד באמנות זאת, והאפקט המיוחד המושג בה הוא מיוזג של צבעוניות, מלסטיות ושקיפות. מן הראוי ש' השליחים שלנו לחוץ לארץ יתחילו למלא את אמתחותיהם בסחורה זו, בחזרם ארצה.

ההפתעה הנעימה ביותר, היתה הרגאטה, תחרות-הסירות המסורתית, שלא נועדה רק לתיירים אלא גם להנאתם של אנשי ונציה. באותו יום, יום ראשון בשבוע, נקהלו כל בני העיר וכל התיירים לאורך התעלות, מה' ריאלטו עד הגרונדה קנאלה, לחזות במא' רע מיוחד זה, הנערך אחת לשנה. בתחילה הופיעה תהליכה של סירות עתיקות, ארו' כות, בנות עשרות משוטים, מגולפות חרטום ומקושטות בדגלים ופרחים ובהן שייטים בי' תלבושות עתיקות וצבעוניות. המראה הוא נהדר, וכולם מריעים. התזמורת מנגינת, ה' רמקול מכריז על המשך-התחרות. הפעם — תחרות נשים-בגונדולות קטנות, בנות שני משוטים. מי שלא ראה את נשי ונציה ה' מסורבלות חותרות כגברים ועוברות במהי' רות על נקלה את חמשת הקילומטרים של המכלול, לא ראה זאת. המנצחות עוברות שוב לעיני הקהל המריע, ומגיע הסיכוב השלישי — תחרות סירות הובלה, בנות ארבעה משוטים, המשמשות כרגיל להובלה כל סחורה המגיעה העירה. הפעם קושטו

מי חזק? בוונציה חזק דווקא המין הנשי. נשי עיר-התעלות זוכות להראות את כוח-שריריהן פעם בשנה — בעת מירוצי-הסירות המסורתיות. התיירים משוכנעים כי השנים, שהינן ברובן מגושמות ובשרניות, ולא לפי טעמו של כל אחד, יניעו את הסירות באיטיות, הם צפויים להפתעה: הן נוהגות במהירות.

מי מכיר? כוכבת-הקולנוע מרגרט סמית היתה אחת מרבות שהיו מוכנות לכל כדי להגיע לפסטיבל-הסרטים בוונציה. פירסומה בסרטים לא היה מרובה. הקהל הבריטי והאמריקאי לא הכיר אותה. היא קיוותה להתבלט במפגש הבינלאומי.